

Hâb ve Hâr

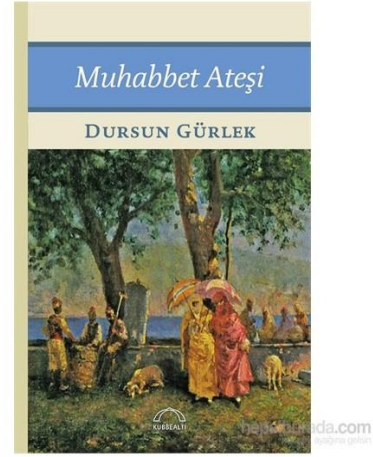
Muhabbet Ateşi Dursun Gürlek, Kubbealtı Neşriyat 2014-, 336 s. ISBN 6054750108

Esmâ Yılmaz¹

“Aşk ateşi öyle şiddetli bir ateştir ki, cehennemden ateşini bile söndürebilir.”

Dursun Gürlek

Kimileri edebiyatçı, kimileri tarihçi, kimileri Osmanlı tarihçisi diyor ona. Kendisine gelince “kültür tarihçisi ve araştırmacısı” denilmesini tercih ediyor. Bu görünen vasıflarının ötesinde zarif, latif, muhabbet ehli, gönül erbabı bir insan. Dursun Gürlek 1952 yılında Tokat’ta dünyaya geldi. Yazmayı ilkokulda, okumayı ise henüz okula başlamadan öğrendi. Ailesi okumasından yana değildi. Ancak o ilkokulu yeni bitirmiş on yaşında bir çocuk iken köyden Tokat’a

giden otobüse binip imam hatip okuluna kendisini kaydettirecek derecede eğitim arzusunu içinde barındıran bir öğrenciydi. İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun olduktan sonra birkaç yıl öğretmenlik yaptı. Kültür sanatın konuşulmadığı, konuşulsa da anlaşılmadığı öğretmen odalarına fazla dayanamayarak mesleğe veda etse de muallimlik vasfı onu bırakmadı ve Kubbe Altı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı’nda “ecdadını lafla değil harfle öğren” diyerek Osmanlıca Türkçesi dersleri verdi. İnsanoğlunun en mühim faaliyeti olan eğitimi dört duvar arasında sınırlandırmayıp içinde yaşadığı dünyaya okul gözüyle bakan bir öğretmen oldu. Yazıları orta okul yıllarında okulun duvar gazetesinde yayınlanmaya başladı başlayalı köşe yazıları ve birçok kitabı ile

¹ İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.

esma.yilmaz.2017@ogr.iu.edu.tr

(Bu yazı Young Academia ve İdeal Bilge Gençlik Spor ve İzcilik Kulübü Derneği iş birliğinde Prof. Dr. Hür Mahmut Yücer yönetiminde “Medeniyet Okumaları Yazarlık Atölyesi” kapsamında üretilmiştir.)

isinin aksine dur durak bilmeden engin kültürümüzü kendine has etkileyici üslûbuyla yeni nesillere aktarmaya devam ediyor. İstanbul Türkçesi ile kaleme aldığı eserleri adeta Türkçe kullanım kılavuzu niteliğindedir. Yazarın kitaplarını okuduğunuz vakit günlük hayatta konuştuğunuz dilden utanır hale gelmeniz kaçınılmazdır. Aslen İstanbullu olmamasına rağmen bu derece dilimize hâkim olmasının nedeni ise kitap okuma tutkusudur. Yazmak mı, okumak mı? Sorusuna “okumak” cevabını veren bir yazar Gürlek. Eserlerinde sıklıkla kitapların hayatımızdaki yerinin çok önemli olduğunu vurgular. Yazara göre cennet kitapların yanından başka bir yerde olamaz; cennet onun için koskocaman bir kütüphaneden ibarettir. Taşınma sırasında zarar görmüş kitaplarından “gazilerim” diye bahseder. Onun için kitapları birer şahıs niteliğindedir.

Ecdadına duyduğu sevgi ve saygı eserlerinin şekillenmesinde önemli rol oynamıştır. *Der Saadet'te Bayram Sabahları, Kültür Dünyamızdan Manzaralar, Maziye Bir Bakıver, Karınca Huzura Varınca, Eski İstanbul Manzaraları* gibi eserleri ile dünya tarihinde bir benzerine daha rastlanmamış medeniyet olan Osmanlı Medeniyetinin kültür mirasına sahip çıkıyor. Şeyh Edebali'nin tohumunu attığı, Rasûlullah Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem'in nübüvvet güneşiyle olgunlaşan, Osman Gazi'nin göğsünden çıkan ulu çınarın son muhafızlarından Gürlek. Ona ve eserlerine baktığınızda sanılanın aksine çınarın yıkılmadığını ve dahi gölgesinde oturmaktan hala mesrur olanların var olduğunu görüyorsunuz. Herkesi aynı kendisi gibi o ağacın altında oturmaya, köklerine sahip çıkmaya davet ediyor.

Hamuru Aşk ile Yoğrulmuş Medeniyet

"Muhabbetten Muhammed Oldu Hasıl

Muhammed 'siz Muhabbetten ne hasıl"

Dizeleri ile sohbet kültürünü Allah Resul'ünden bahsetmesi nispetinde değerli kılan bir medeniyet. Ecdadımızın insanın gönlüne neşe veren kültüründen söz etmek bir nebze can suyu olur her birimize. Gürlek'in 2014 yılında Kubbe Altı Yayınları'ndan çıkan *Muhabbet Ateşi isimli kitabı* manevi zenginliklerimizi hatırlamamıza yardımcı oluyor. Muhabbet sözcüğünün anlamı; sevgi, dostça konuşma, yarenliktir. Bundan hareketle kitabın türü için sohbet diyebileceğimiz gibi yazarın anıları, evliya menkıbeleri, münevver, arif, edip şahsiyetlerin hayatından kesitler sunması dolayısıyla anı da diyebiliriz. Nevi şahsına münhasır bir Dursun Gürlek kitabı uzun lafın kısası. Başı kalabalık ancak gönlü تنها

padişahların bilinmeyen yönlerine rastlayabileceğiniz kitabın hacminin büyük çoğunluğunu Osmanlı'nın son münevverleri oluşturuyor. Kütüphane rafları arasında tozlarla baş başa bırakılmış kıymetli eserlerin tanıtıldığı bölümde birçok yazar ve kitap hakkında bilgi sahibi olabiliyorsunuz. Bu yönüyle Muhabbet Ateşi kültür tarihçileri için ganimet değerinde.

Âh

İnsanoğlunun yaratıcısı ile en yakın olduğu anlara şahitlik eden mekân olan camilerimizin tasavvuru ile başlıyor eser: *“Câminin sağındaki minare “Allah” lafzının elifi, solundaki kubbe ise aynı lafzatullahın “he” harfi olmuş oluyor. İşte böyle yan yana gelen bu iki harf, İslâm mabedi olan câminin maddi yapısında bile manevi özellik ve güzelliklerin sergilenmesine vesile oluyor. Az daha unuttuyordum. Allah kelimesini kısaltarak, yani baştaki elif harfi ile sondaki “he” harfini yan yana getirmek suretiyle yazınca karşımıza “Âh” çıkıyor. Allah ism-i celilini telaffuz edince derinden bir nefes aldığımız gibi, “Âh” diye inleyince de yine halimizi alemlerin Rabbi olan Allah’a arz etmiş oluyoruz. Evet evet.. Âh çekenle, Allah diyen aynı kişidir.”* Satırları ile bir “Âh” çekerek tutuşturuyor muhabbetin ateşini yazar. Rasûlullah Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem aşıklarının çilelerinden, ehlullahın hallerinden demetler sunduğu bölüm için çekilecek “Âh”ları ise okuruna bırakıyor. Fuzulinin; *“Yâ Rab bela-yı aşk ile kıl âşîna beni!”* dediği gibi insanoğlunun aslındaki ilahi aşka tekrar aşına olmaya ihtiyacı olduğu modern dünyada Hızır gibi yetişiyor Gürlek.

Deva

İlim-şifa, hastalık-cehalet kavramlarını eşleştirip her derdin devasının Hak'tan alınması gerektiğinin üzerinde duran yazar bu gerekliliği hatıraları ile örneklendirmesi kitaba akıcı bir hava kazandırıyor. Sohbet meclislerine iştirak etme şansını bulduğu o kadar önemli ve değerli isim saklı ki hatıralarında, imrenmemek işten değil. Cemil Meriç, Münevver Ayaşlı, Necip Fazıl Kısa Kürek bunlardan sadece birkaçı.

Gizli Hazineseler

Kültür dünyamızda önemli yeri olan değerlerimizin yanında gizli kalmış hazinelerimizi de gün yüzüne çıkartıyor Muhabbet Ateşi ile Dursun Gürlek. Yetmiş kitap ezberleyen kadın: Mihri Hatun, hafızasında yüz bin beyit bulunan Ali Emiri Efendi, Cumhuriyet Devrinde Bir Osmanlı Efendisi: İbn'ülemin Mahmut Kemal İnal, Osmanlı-Türk sanat ve ruh dünyasının

bir rüknü: Yer Altı Camii İmamı Ali Haydar Efendi gibi şahsiyetlerden bahsettiği bölümlerde tefekkürünüzü artıracak, ilham kaynağı olacak hayatlara şahitlik ediyorsunuz. Dönemin İstanbul'una ait detaylı mekân tasavvurları bir göz açıp kapar gibi eski devirlere götürüyor okurlarını. Bir sayfada Çınaraltı'nda çay yudumlarken iki sayfa ilerine Doğancılar Yokuşu'ndan iniyorsunuz sonra bir bakıyorsunuz Beyazıt Meydanı'nda buluyorsunuz kendinizi.

Vefa

Kitabın sonuna geldiğimde sahaya yaptığı önemli katkısının yanında kadirşinas bir vefa örneği olduğunu düşündüm *Muhabbet Ateşi*'nin. Hz. İbrahim'in "Rabbim bana hikmet ver, beni iyiler arasına kat. Sonradan gelecekler arasında iyilikle anılmayı nasip eyle." Duası olan ayeti kerimenin tecellisi gibiydi sanki. Yaşarken iyi işler yapmış bu güzel insanların vefatlarından sonra da iyi anılmalarının nasip olduğunun açık bir kanıtı.